વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
અમદાવાદ ૩૨૭૯૬
કૉપીરાઈટ-સંગ્રહ

જૈન વિવાહનાં ગીતો.

૧ વરઘોડાનું ગીત.

અંબા જોયાની આશરે, નિરખું મારી માડી—એ રાગ.

પે'લા તીર્થંકર મહારાજરે, સુખશાંતિ આપો. ૧
છે પ્રથમ જગતના રાજરે, સુખ૦ ૨
છે સર્વ શિરોમણી જેહરે, સુખ૦ ૩
જે ભર્ત્તા પ્રથમ છે તેહરે, સુખ૦ ૪
જે પે'લા સદ્ગુરૂ રાજરે, સુખ૦ ૫
જે ન્યાય તણા શિર તાજરે, સુખ૦ ૬
જે ધર્મશાળી જગમાંહ્યરે, સુખ૦ ૭
જે શીલ્પિ મહાન મનાયરે. સુખ૦ ૮
જે વિદ્વાન વકતા વદાયરે, સુખ૦ ૯
જે શાસનકાર સદાયરે, સુખ૦ ૧૦
જે પ્રથમ થકીજ પૂજાયરે, સુખ૦ ૧૧
જે પ્રથમ થકી વંદાય રે, સુખ૦ ૧૨
જેનું શરણુ સદા સુખદાયરે, સુખ૦ ૧૩
જે પ્રથમથી સ્તુત્ય કે'વાયરે, સુખ૦ ૧૪
જે પ્રથમથી એક ભણાયરે, સુખ૦ ૧૫

सा१७३ प१२१:२५१::२२१२ न-

જેના ગુણ અનેક ગણાયરે, સુખ૦ ૧૬
જે પે'લા છે કર્મકારરે, સુખ૦ ૧૭
જે છે કર્મ રહિત નિર્ધારરે, સુખ૦ ૧૮
જે ધર્મ પ્રથમ જાણનારરે, સુખ૦ ૧૯
જે પે'લા સ્વયંભૂ શ્રીકારરે, સુખ૦ ૨૦
પે'લા લગ્ન તણા કરનારરે, સુખ૦ ૨૧
પે'લા કુશળ તણા સરદારરે, સુખ૦ ૨૨
પે'લા જ્ઞાનમાં જે છે અપારરે, સુખ૦ ૨૩
ધ્યાન ધરવામાં આદ્ય થનારરે, સુખ૦ ૨૪
જેને સુર નર પડતા પાયરે, સુખ૦ ૨૫
જેનો કિન્નર મહિમા ગાયરે, સુખ૦ ૨૬
જે પરની અપેક્ષાથી દૂરરે, સુખ૦ ૨૭
જેનું નિર્મળ નિશદિન ઉરરે, સુખ૦ ૨૮
જે જાતે દયાના નિધાનરે, સુખ૦ ૨૯
જે પરમાત્મા છે મહાનરે, સુખ૦ ૩૦
જેનું પરમજ્યોતિ છે નામરે, સુખ૦ ૩૧
જે પરમેશ્વર પૂર્ણકામરે, સુખ૦ ૩૨
જે પરબ્રહ્મ રૂપ હમેશરે, સુખ૦ ૩૩
જે સર્વોત્તમ છે સુરેશરે, સુખ૦ ૩૪
જે સર્વજ્ઞને જયવંતરે, સુખ૦ ૩૫
જેને સર્વ વખાણે અનંતરે, સુખ૦ ૩૬

गूजरात विद्यापीठ ग्रंथालय

[गुजराती कॉपीराअिट विभाग]

अनुक्रमांक ૩૪૭૮ वर्गांक

पुस्तकनुं नाम જૈન વિચારણાં ગાગો

विषय સ ૬૭૨૫૨૬ : ૩૪૬ : : ૨૩૬ન –

જે સંશયના હરનારરે, સુખ૦ ૩૭
જેને છે ન ફરી સંસારરે, સુખ૦ ૩૮
જે વિશ્વમાં છે સાર રૂપરે, સુખ૦ ૩૯
જે અવિનાશીનું સ્વરૂપરે, સુખ૦ ૪૦
જેને કાંઇએ છે ન કલંકરે, સુખ૦ ૪૧
જે સર્વદા છે નિઃશંકરે, સુખ૦ ૪૨
નથી પુણ્ય પાપ કે દેહરે, સુખ૦ ૪૩
નવતત્ત્વપ્રકાશક જેહ રે, સુખ૦ ૪૪

૨ પોંકણાનું ગીત.

લખે લંકા થકી સીતા સુંદરી—એ રાગ.

આદિનાથને * અર્ધ્ય દ્યો પ્રીતથી.
જરા ઉડાડો શુભ + નવનીત. ઉમંગથી અંગના. ૧
ફેંકો થાળમાંથી દહિં લેઇને,
લાવો ચંદન રસ રૂડી રીત. ઉમંગથી૦ ૨
તાજા દુર્વાંકુર લાવો સુંદરી,
એનો અતિશય છે ઉપયોગ. ઉમંગથી૦ ૩
મોતી રત્ન માણેકનાં તોરણો,
બાંધો સાથે સુપુષ્પ અશોક. ઉમંગથી૦ ૪
પુષ્પ માળા બાંધો સઉ સ્થાનમાં;

---

* પૂજાનો સામાન. + ઘી (માખણ !)

જેથી રીઝે સૌ જાનના લોક. ઉમંગથી૦ ૫
અતિ આદરે તોરણુ દ્વારમાં;
આવી ઉભા શ્રી આદિરાજ. ઉમંગથી૦ ૬
કાળ ગાળશો વ્યર્થ ન કામિની;
લીલાં સાહિત્ય સર્વે સુકાય. ઉમંગથી૦ ૭
વર ચરણુ કમળ પણુ થાકશે;
લાવો લગ્ન સ્થળે વરરાજ. ઉમંગથી૦ ૮
ગાઓ ધવલ મંગલ દિવ્ય લગ્નનાં;
જય શાન્તિ કરે આદિનાથ. ઉમંગથી૦ ૯

૩ લગ્નની તૈયારીનું ગીત.

માલણુ ગુંથી લાવ ગુણિયલ ગજરો—એ ચાલ.

દિવસ દીપે આજ મંગલકારી,
કરો લગ્નની, સખિ! તઇયારી. દિવસ૦
રચો રમણીય કુસુમની માળા,
લાવો અર્ઘ્યને દહિં ઘી બાળા;
ગાઓ મંગળ ધવલ રસાળાં. દિવસ૦ ૧
કરો સિદ્ધ સુગંધિક પીઠી,
કાઢો રંઘોળી નજરે ન દીઠી;
આપો માન વાણી વદી મીઠી. દિવસ૦ ૨
ધરો ચાક ને ચંદ્રમા માથે,

પે'રો કંકણુ રત્નનાં હાથે;
નવાં અંબર અંગમાં સાથે. દિવસ૦ ૩
જાની વાસો દ્યો જાનને સારો,
કરવા સ્વાગતનો આ છે વારો;
જય મેળવો જુવતી ન હારો. દિવસ૦ ૪
માતૃભવન ભલું શણગારો,
રાખી ચિત્ત વિવેકજ સારો,
પૂર્ણ પાત્ર ભરો દિવ્ય નારો. દિવસ૦ ૫
દિવ્ય કળશ શોભાવોને કમળે,
વરમાંચી ઉચિત ધારો, વિમળે!
વધૂવર પાદુકા મૂકો પ્રેમે. દિવસ૦ ૬
લીંપો ગોમયે વેદિકા વ્હેલી,
તજો રમત બનો ના છકેલી;
ગોથાં ખાઓ બની નવ ઘેલી. દિવસ૦ ૭
આવ્યો લગ્ન સમય બહુ પાસે,
નિજ કાર્ય કરોરે ઉલ્હાસે;
આદિનાથ પ્રસન્ન જેથી થાશે. દિવસ૦ ૮

૪ હસ્ત મેલાપનું ગીત.

રાગ—ધોળ.

થાયે * પાણિગ્રહણુ હવે પ્રીતે રે, સુણે ÷ દંપતિ શિક્ષા આ
રીતે રેઃ

---

* હસ્તમેલાપ. ÷ વરકન્યા.

તું છે આત્મા ને જીવ ખચીત રે, +સમ કાલ અને સમ
ચિત્ત રે, ૧
સમ કર્મ, સમાશ્રય તેમ રે, સમ ઇચ્છા અને સમ ક્ષેમ રે,
ક્રિયા સમ ને એના સમ દેહ રે, સમ ચેષ્ટા અને સમ
સ્નેહ રે, ૨
દુઃખ, હર્ષ, સ્થિતિ તે સમાનરે, સમ ભુખ તૃષા તણું ભાન રે,
સમ નિયમ નિમિત્ત લ્યો જાણી રે, સમ વિષય વિહાર ને
વાણી રે, ૩
સમ શબ્દ ને રસ, રૂપ, ગંધરે, સમ સ્પર્શ, ઈંદ્રિય સંબંધ રે,
દેવ, ગુરૂ ને ધર્મ સમાન રે, સરખું મોક્ષ તણું છે નિ-
દાન[1] રે, ૪
સમ આશ્રવ[2] બંધ[3] વિચારો રે, તુલ્ય સંવર[4] નિર્જરા[5]
ધારો રે,
પામો એકતા બેય એ રીતે રે, પ્રતિદિન ભજો પ્રભુ પ્રીતે રે. ૫

૫ ચોરીનું ગીત.[6]

કંકુ છાંટી કંકોતરી મોકલી—એ રાગ.

પૂરા પ્રેમથી સર્વ પ્રણામીએ, ક્ષેત્ર દેવતાને વારંવાર.
પધારો પ્રસંગમાં, ૧

+ સરખો. ૧ કારણ. ૨ કર્મ બંધાવવાના માર્ગ. ૩ જીવની સાથે કર્મનું જોડાવવું તે. ૪ કર્મનું રોકાવવું તે. ૫ કર્મનો નાશ થવો તે.
૬ આ અને તોરણનું ગીત માંડવા મુહૂર્ત વખતે પણ ગાઇ શકાય. શાંતિ સ્નાત્ર અથવા અષ્ટોત્તરી સ્નાત્ર ભણાવવા માટે માંડવા મુહૂર્ત કરવું હોય ત્યારે પણ "વિવાહનો" એ શબ્દને બદલે "સ્નાત્રનો" ગાવા હરકત નથી.

આ વિવાહનો પરમ ઉત્સાહથી; રચ્યો મંડપ શ્રેષ્ઠ અપાર.
પધારો૦ ૨
બલિ ભોગ સ્વીકારો આ સ્નેહથી, આપો યશ, સુખ, ભોગ કૃપાળ!
પધારો૦ ૩
મયા સંપત્તિ સંતતિની કરો, મન વાંછિત દ્યો તત્કાળ
પધારો૦ ૪

૬ તોરણનું ગીત.

નીચો નમીને પાય લાગજે, રાજા રાયમલજી રે–એ રાગ.

દ્વારશ્રી[1]ને નમીએ અમે, આણી આનંદ આજે,
સર્વ વિષે જે પ્રધાન છે, જેને સૌ માન છાજે. ૧
પગરણે પૂજેલાં પ્રેમથી, વળી સૌનાં માનીતાં,
તોરણીએ આવો ટાંકણે, દ્યો અભીષ્ટ જાણીતાં. ૨

૭ અગ્નિનું ગીત.

રાગ–સીતાસ્વયંવરનો.

આવ્યો પ્રસંગ આ ઉત્તમ જાણી,
સખીઓની સંગે ઉમંગે રે, અમે અગ્નિને નમીએ. ૧
જેનામાં તેજ અનંત જણાયે,
ગુણ ગણ્યા ન ગણાયેરે, અમે૦ ૨
બૃહદ્‌ભાનુમાં છે વીર્ય ઘણેરૂં,
વાહન છે છાગ[2] કેરૂં રે, અમે૦ ૩
જેમનું હવ્ય[3] તે અશન[4] ગણાયે,

---

૧ તોરણ દેવી. ૨ બકરો. ૩ હોમેલી વસ્તુ. ૪ ખોરાક.

હિરણ્યરેતે૪ ભણાયે રે, અમે૦ ૪
આવો આ કુંડમાં પ્રેમે પધારો,
આનંદ સૌનો વધારો રે. અમે૦ ૫

૮ હોમનું ગીત.

આવ્યો આવ્યો ચૌટડાનો ચોર રે, લાખેણી લાડી લઇ ગયો રે—એ રાગ

પ્રેમે પાવક૧! પ્રસન્ન સત્વર થાવો રે, અવસર આ આવ્યો આપનો રે,
વરૂણ, વાયુ, વાસવ૨ને બોલાવો રે, અવસર૦ ૧
કુબેર, નૈઋત, યમ ને નાગ ઇશાન રે, અવસર૦
બ્રહ્મા એ સૌ લોકપાલ ગુણવાનરે, અવસર૦ ૨
રવિ, શશિ,૩ કુજ,૪ બુધ, ગુરૂ, શુક્ર ને મંદ૫રે, અવસર૦
રાહુ, કેતુ, એ નવગ્રહ, જ્યોતિષીનું, વૃંદ૬ રે, અવસર૦ ૩
અસુર, ઉદધિ, વિદ્યુત્, વાયુ, નાગ રે, અવસર૦
સ્તનિતાદિક ભુવનેશ૭ સહિત, મહાભાગ રે! અવસર૦ ૪
કિંપુરૂષ, કિન્નર, રાક્ષસ ને યક્ષ રે, અવસર૦
પિશાચ આદિ વ્યંતર ગણ સહ, દક્ષ રે! અવસર૦ ૫
સૌધર્માદિક, લાંતક, ને માહેંદ્ર રે, અવસર૦
સહસાર ને ગ્રૈવેયક સુર૮ સેન્દ્ર૯ રે, અવસર૦ ૬
દિક્કુમારિકા સખિ અનુચરી૧૦ને સંગ રે, અવસર૦

---

૧ અગ્નિ. ૨ ઇંદ્ર. ૩ ચંદ્ર. ૪ મંગળ. ૫ શનિ. ૬ મંડળ. ૭ ભુવનપતિ. ૮ દેવ. ૯ ઇંદ્રસહિત. ૧૦ દાસી.

વસ્ત્રાભૂષણુ સાથે ધરી ઉમંગ રે, અવસર૦ ૭
સ્નેહ સહિત એ સૌને લેઈને સાથ રે, અવસર૦
વાહન, આયુધ, સ્ત્રી સહુ સ્વાહાનાથ[11] રે, અવસર૦ ૮
અર્ધ્ય,[12] પાદ્ય[13]નો સ્નેહે કરી સ્વીકાર રે! અવસર૦
આચમનીય[14], બલિ, ચરૂ,[15] હુત[16] હ્યો
ધરી પ્યાર રે, અવસર૦ ૯
ગ્રહણુ કરાવો, કરો ગ્રહણુ, મહારાજ રે! અવસર૦
ઉત્તમ આવ્યો પ્રસંગ જાણી આજ રે. અવસર૦ ૧૦

૯ પહેલા ફેરાનું ગીત.

રાગ—મેઘાડંબરનો.

જીવને જગત અનાદિ છે, કાળ કર્મ અનાદિ,
કર્મની સાથે પ્રાણીનો છે સંબંધ અનાદિ. ૧
અનુબંધ, પ્રતિબંધ ને વળી સંયોગ જે :છે,
એ રીતે ત્રણુ પ્રકારનો સૌ સંબંધ કે' છે. ૨
ચાર પ્રકારના ક્રોધને લોભ, માનને માયા,
એથી એ સંબંધ થાય છે, તેમાં હેતુ આ લાયા. ૩
પ્રિય અપ્રિય શબ્દ, રૂપ ને, રસ, ગંધ ને સ્પર્શે,
હેતુ સંબંધના એ સૌ ગાયા ગુણીજને હર્ષે. ૪
સુગમ સુકૃત, સુસ્થિત ને વળી સુપ્રાપ્ત થાય,

---

૧૧ અગ્નિ. ૧૨ સામાન. ૧૩ પગ ધોવાનું પાણી. ૧૪ આચમન. ૧૫ ડાંગેરની ધાણી. ૧૬ હોમેલું.

દ્રવ્ય ને ભાવ વિશેષથી એ સંબંધ બંધાય. ૫
સિદ્ધ ને કેવળજ્ઞાનીની, ચાર જાતિના સુરની,
ચૅારીના અગ્નિ, સ્રી પુરૂષની, વળી ભૂપ *ભૂસુરની, ૬
માતપિતા અને સ્વજનની, બંધુ વર્ગ ને સાથી,
એ સઘળા તણી સાક્ષીએ અને ઇષ્ટ કૃપાથી, ૭
સંબંધ બંધાયો સ્નેહથી તે સુસંબંધ થાઓ,
આનંદ આણી અર્હંતના ગુણ દંપતી ગાઓ. ૮

૧૦ બીજા ફેરાનું ગીત.

રાતો ઘોડો રણ પાખરીયો, શેષ ભર્યો શણગાર જોને—એ રાગ.

નિકાચિત[૧] છે મોહ[૨] કર્મ તે, દુરૂચ્છેદ્ય[૩] કહેવાય, જોને.
સ્થિતિ ઉત્કૃષ્ટી તેની છે તે, લાંબી બહુ લ્હેવાય, જોને. ૧
અઠ્ઠાવીસ તેની પ્રકૃતિયો, આ તેનાં અભિધાન,[૪] જોને.
સંજવલન,[૫] પ્રત્યાખ્યાની[૬]ને, ત્રીજું અપ્રત્યાખ્યાન[૭], જોને. ૨
અનંતાનુબંધી[૮] એ ચારે પ્રકારના ક્રોધ, માન, જોને.
લોભ અને માયા, એ સોળે સ્વરૂપ તેનાં જાણ, જોને. ૩
હાસ્ય,[૯] રતિ[૯] ને ભય ને અરતિ,[૧૦] વળી જુગુપ્સા,[૧૧] શોક, જોને.

---

*ગૅાર. ૧ દઢ. ૨ મોહનીય. (અવળે રસ્તે ચડાવનાર). ૩ દુઃખે છેદાય તેવું. ૪ નામ. ૫ પંદર દિવસ સુધી રહે તે. ૬ ચાર મહિના સુધી રહે તે. ૭ એક વર્ષ સુધી રહે તે. ૮ જીવતા સુધી રહે તે. ૯ ખુશી. ૧૦ નાખુશી. ૧૧ સૂગ.

પુંવેદ,૧૨ સ્ત્રીવેદ,૧૩ નપુંસકવેદ૧૪ વદે સૌ લોક જોને. ૪
અર્ધદગ્ધતા ૧૫ વિપરીત શ્રદ્ધા,૧૬ શ્રદ્ધાદૂષણ૧૭ જેહ, જોને.
એ અઠ્ઠાવીસ પ્રકૃતિરૂપી મોહ થયો છે તેહ, જોને. ૫
નિકાચિત એ મોહજન્ય જે થયો તમારો પ્રેમ, જોને.
આ ભવ સુધી અખંડ રહો તે, ઇષ્ટ જપો, હો ક્ષેમ જોને. ૬

૧૧ ત્રીજા ફેરાનું ગીત.

હંસા તારી કોટે બાંધું ચીઠ્ઠીરે, મારા મૈયરની વાત મીઠીરે—એ રાગ.

જેથી જીવને સુખ દુઃખ થાયે રે, વેદનીય તે કર્મ કે'વાયે રે. ૧
તેના બે ભેદ સાતા અસાતા રે, સુખ થાયે તેને કહે સાતા રે, ૨
દુઃખ ભોગવે તે છે અસાતા રે, એમ ગુણિજન ગ્રંથમાં ગાતા રે. ૩
સારા શબ્દો સાંભળવા કરણે રે, સારાં પુદ્ગલોને જોવાં નયણે રે, ૪
સ્વાદ લેવો છ રસનો જિબ્હાયે રે, સારો સુંઘવો ગંધ સદાયે રે, ૫
સારાં પુદ્ગલોને જઇ સ્પર્શે રે, સાતાવેદની' તે કહે હર્ષે રે. ૬
માઠી વર્ગણાઓને સાંભળવી રે, માઠાં પુદ્ગલો પર દગ્ પડવીરે, ૭
ચાખે અશુભ છ રસને કષ્ટે રે, માઠા ગંધને સુંઘે અદ્રષ્ટે રે, ૮
માઠાં પુદ્ગલો અડકે અધર્મે રે, અસાતા વેદનીય કુકર્મે રે. ૯
પ્રભુની પરિપૂર્ણ કૃપાયે રે, સાતા વેદની' થાઓ સદાયેરે, ૧૦
અસાતા વેદની, મા થાઓરે, જિનના નિશિદિન ગુણ ગાઓરે. ૧૧

---

૧૨ સ્ત્રી ભોગવવાની ઇચ્છા. ૧૩ પુરૂષ ભોગવવાની ઇચ્છા. ૧૪ સ્ત્રી પુરૂષ બન્ને ભોગવવાની ઇચ્છા. ૧૫ મિશ્ર મોહનીય. ૧૬ મિથ્યાત્વ મોહનીય. ૧૭ સમકિત મોહનીય.

૧૨ ચોથા ફેરાનું ગીત.

સ્થિર કરીને કોઇ આ ઠામ, રે નથી રહેવાનું—એ રાગ.

છે જીવ સહજ+ ને તેમ, નિર્મળસ્વરૂપ નકી.
વળી અનાદિથી પ્રતિબદ્ધ, કર્મ સંબંધ થકી.
સાંસારિક સંબંધ થવામાં, હેતુ કર્મ ગણાય રે,
તેહ કર્મ જેથી આવે છે, આશ્રવ તે કે'વાય. નિર્મળ૦ ૧
આશ્રવ થાય ક્રિયાથી તેમજ, ક્રિયા દેહથી થાય રે,
માટે દેહ લગી સાંસારિક સંબંધ સૌ બંધાય. નિર્મળ૦ ૨
મળજો તમને પ્રભુ કૃપાથી શાન્તિ, તુષ્ટિ, સુતવૃદ્ધિ રે,
પુષ્ટિ અને નવપદ[1]માં પ્રીતિ, સદા અપાર સમૃદ્ધિ. નિર્મ-
ળ૦ ૩

૧૩ * કરમોચનનું ગીત.

આવો શ્રીનંદજીના લાલ, રમવા આવોને રે—એ રાગ.

કરમોચન હવે થાય, શિક્ષા શ્રવણ કરોને:
જીવ તું કર્મથી બદ્ધ સદા છે, કર્મ જે આઠ કે'વાય. શિક્ષા૦ ૧
જ્ઞાનાવરણીય,[2] દર્શનાવરણીય,[3] ત્રીજું વેદ્ય[4] ગણાય ,, ૨

+કર્તા વિનાનો. ૧ સિદ્ધચક્રજી (અરિહંત, સિદ્ધ, આચાર્ય, ઉપાધ્યાય, સાધુ, દર્શન, જ્ઞાન, ચરિત્ર ને તપ). * હસ્તમેળાપ છુટો કરાવતી વખતે ગાવાનું. ૨ જ્ઞાનને ઢાંકી રાખનાર. ૩ દર્શનને રોકનાર. ૪ વેદનીય (જુઓ ત્રીજા ફેરાનું ગીત.)

મોહનીય,૫ નામ, ૬ ગોત્ર૭ને, આયુ૮, આઠમું વળી
અંતરાય૯ ,, ૩
તેની પ્રકૃતિ, સ્થિતિ, રસને પ્રદેશે, બંધાયલો તું ભણાય.,, ૪
ગુણશ્રેણિ૧૦માં ચડીને ઉત્તરોત્તર, મોક્ષનું સુખહો સદાય,, ૫
હાથ છુટા થયાહવે તમારા, સ્નેહ ન છુટો કહાય, ,,૬
અર્હંત પ્રભુના પ્રસાદથી પામો, જે મન કામના થાય.,,૭

૧૪ વરને ઉપદેશ.

શીખ સાસુજી દે છે રે, વહુજી રહો ઢંગ.—એ રાગ.

આદિનાથને કે'છેરે, શચીપતિ૧ સ્નેહ ધરી:
કે'વા સ્વરૂપ તમારૂં રે, સમર્થ ન કોઈ જરી,
બોધ આપને કરવો રે, દિનેશને દીપ સમો,
છતાં ભક્તિથી હે પ્રભો રે, ઉચરિએ કંઇક અમો. આદિ૦ ૧
આપ સરળ સ્વભાવની રે, કુલીન ને વિનય ભરી,
પ્રેમદાઓને પરણ્યારે, વિધિ યથાયોગ્ય કરી. આદિ૦ ૨
હવે રાખજો તે પર રે, અચળ પ્રેમ અંતરનો,
પડે પાળવો પ્રીતે રે, હોયે જો ચર૨ ઘરનો; આદિ૦ ૩

---

૫ જુઓ બીજા ફેરાનું ગીત ૬ સારી માઠી ગતિ વિગેરે પમાડનાર. ૭ ઉંચી નીચી જાતિમાં ઉત્પન્ન કરનાર. ૮ દરેક ભવમાં જીવવાની મર્યાદા કરનાર ૯ જ્ઞાન, લાભ, વીર્ય, ભોગને ઉપભોગમાં વિઘ્ન કરનાર. ૧૦ ગુણશ્રેણી (જીવને મોક્ષ રૂપી મહેલમાં ચડવાની ગુણ રૂપી નિસરણીનાં ૧૪ પગથીઆં કલ્પેલાં છે તે) ૧ ઇંદ્ર. ૨ ચાકર.

તો જે માતપિતાને રે, છો [illegible]વરી હેતે વશી,
તેની વાત શી વદવી રે, કૃપાકર [illegible]ાસે કશી? આદિ૦ ૪
તરૂ શાખાથી શોભે રે, શાખા શોભે વૃક્ષ થકી,
તેમ પુરૂષથી પ્રેમદા રે, પ્રેમદાથી પુરૂષ નકી, આદિ૦ ૫
પ્રભો! આ બેઉ બાળા રે, રત્નોવાળાં ભૂષણથી,
નથી માનતી નક્કી રે, ખરૂં સુખ અંતરથી, આદિ૦ ૬
પણ રમણ હૃદયનો રે, ખરેખરો પ્રેમ ચહે,
એથી અનુદિન ઉરમાં રે, અપાર પ્રસન્ન રહે, આદિ૦ ૭
હે કૃપાળુ! આ કન્યાઓ રે, ગુણી ઘણી દીસે ખરે
તોએ મુગ્ધપણાથી રે કદી અપરાધ કરે, આદિ૦ ૮
માફી દેજો ન તજશો રે, ન્યાયી જનો દોષિતને,
નિરદોષી ગણે છે રે, દેખે શુદ્ધ જો ચિત્તને. આદિ૦ ૯
પ્રેમ અવિચલ રહેજો રે, હમેશાં પરસ્પરનો,
જેને જોઇને થાયે રે, અત્તર એવાં વધૂવરનો. આદિ૦ ૧૦

૧૫ કન્યાને શીખામણ.

કુંવારી રે'શે કયાં લગી?—એ રાગ.

શાણી રાણી સુનંદા ને સુમંગલા, કરે ઇંદ્રાણી તેને ઉપદેશઃ
સુણો તે સૈ સ્નેહથી.
બેન ભાગ્ય તમારૂં અવર્ણ્ય છે, જેનું દાસત્વ દુર્લભ અપાર,
સુણો૦
તેવા આદિ પ્રભુને પરણ્યાં તમે, અને ઉરમાંહે કરિયું આગાર,
સુણો૦ ૧

બોધ તમને શું દેવો [illegible]ન માહ[illegible], તોએ ધૃષ્ટ* થઈ કહું છું
લગાર સુણો૦
સત્ય વદવું મંડન તે છે મુખનું, સ્વામીસેવા તે હૈયાનો છે
હાર, સુણો૦ ૨
કાને વાણી જે સુણવી ગુરૂતણી, તે છે કરણનો રૂડો અલંકાર
સુણો૦
ગણજો ભૂષણ ભુજનું તે ભામિની, દાન દીનને દેવું વારંવાર.
સુણો૦ ૩
કષ્ટમૂલ ચંચળતાને કાઢજો, કરવા વરવશ ભજશો ના જંત્ર,
સુણો૦
વેળા વરતીને ભક્તિ કરવી ભાવથી, વશીકરણનો એ છે મૂલ
મંત્ર. સુણો૦ ૪
સૂવું સ્વામીના શયન પછી સદા, વ્હેલું ઉઠવું સ્વામી પહેલું
નિત્ય. સુણો૦
જમ્યા જીવન૧ જોઈ જમવું જઈ, કરવી સૂર્ય સરોજિકાશી૨
પ્રીત્ય. સુણો૦ ૫
નેત્ર મીચવાં અન્ય પુરૂષને, જેમ ચંદ્રથી કમળ મિચાય,
સુણો૦
પ્રાણ પળતાં ના પતિવ્રત લોપવું, ઇષ્ટ સિદ્ધિ એનાથી
ઝટ થાય. સુણો૦ ૬
શીળ વિના સુવર્ણમય ભૂષણો, ગણો દેહ ઉપર જેવો ભાર;
સુણો૦
તેનું કારણ કહું તે ધરો મને. રત્ન કનક તે પૃથ્વીનો વિકાર
સુણો૦ ૭

---

* સાહસિક. ૧ પતિ. ૨ કમલિનીના જેવી.

શીળરૂપી ભૂષણ મળે સે'[illegible], તે ના જાગે, ના ચોરથી ચોરાય
સુણો૦
શુદ્ધ શીળવાળીને જાણો સર્વદા, શૃંગારનાને ના કુશીલા
કે'વાય. સુણો૦
પાપ, અપયશ, થાયે શીલ ભંગથી, તેથી શીળ ના તજવુ
કદાચ, સુણો૦
સ્વામી સેવામાં સ્વાધીન રે' નારી તે, રૂડી કાંતા ને કુલીન
ગણાય. સુણો૦ ૯
પીડ સ્વામીને ક્રોધે કરી પાપિણી, જળો જેવી તે જુવતી
જણાય. સુણો૦
મારે, રોષ કરે, કે તજે જો પતિ, તોએ સ્વામી શાણીએ
ના તજાય; સુણો૦ ૧૦
મેઘધારા પડે છે તોએ માલતી, જેમ મેઘ ઉપર રે' પ્રસન્ન
સુણો૦
તેમ કુલીન સ્ત્રીઓએ નિજ કાંતમાં, જોડી દેવું એવું પોતાનુ
મન. સુણો૦ ૧૧
સ્ત્રીને ભૂષણ જેવા ગુણ જેટલા, કરો તેટલા તમોમાં નિવાસ,
સુણો૦
શીખે ગુણગણ સ્ત્રીઓ સૈ આપથી, એવાં આપ હો ઇચ્છીએ
એ ખાસ સુણો૦ ૧૨

સમાપ્ત.